

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ О ИЗБОРУ КАНДИДАТА ЗА ДОЦЕНТА

Изборно Веће Филозофског факултета у Београду, на својој седници од 22. 12. 2011. године, донело је Одлуку о образовању Комисије за припрему реферата о кандидатима који се јаве на конкурс, расписан у Огласним новинама Националне службе за запошљавање "Послови" од 21. 12. 2011. године, за радно место доцента за ужу научну област *Историја српског народа у средњем веку са историјском географијом и старословенским језиком*, са пуним радним временом, на одређено време од пет година. На конкурс се у прописаном року пријавио један кандидат др Ђорђе Бубало, досадашњи доцент на истој катедри. Поменутом Одлуком Већа у Комисију за припрему извештаја изабрани су: др Андрија Веселиновић, редовни професор, др Татјана Суботин – Голубовић, ванредни професор, и др Петер Рокаи, редовни професор на Филозофском факултету у Новом Саду. Пошто је Комисија прегледала приложену документацију кандидата и констатовала да је она веродостојна и исправна, слободна је да Већу поднесе следећи извештај.

БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ КАНДИДАТА, НАУЧНИ И СТРУЧНИ РАД

Др Ђорђе Бубало је рођен у Београду 1969. године, а основно и средње образовање стекао је у Ужицу и Београду. Потом је дипломирао на Одељењу за историју Филозофског факултета у Београду 1996. године са радом *Отроци и робови*. Исте године је за овај рад добио награду из фонда *Радован Самарџић* за најбољи дипломски рад студената. Следеће године је изабран за асистента-приправника за предмет Национална историја средњег века, на Одељењу за историју. Септембра 2001. похађао је курс Латинске палеографије на Летњој школи палеографије и дипломатике у Котору. Магистарски рад под насловом *Номици и номичке књиге* одбранио је 23. октобра 2001. пред комисијом проф. др Раде

Михаљчић, ментор, академик Сима Ћирковић и проф. др Андрија Веселиновић. Године 2002. изабран је у звање и на радно место асистента за исти предмет на Одељењу за историју. У периоду март – мај 2002. држао је као гостујући предавач предавања из средњег века на Учитељском факултету у Јагодини, а у летњем семестру 2005-2006. држао је наставу на Одсеку за историју Филозофског факултета у Новом Саду. За постигнуте резултате у научном раду, један је од добитника награде 2002-2003. од Министарства за науку, а 2004. је добио награду Фонда задужбине Јеленић Архива Србије, за књигу *Српски номици*, Београд 2004.

Докторску дисертацију под насловом *Писана документа у средњовековном српском друштву* одбранио је 21. фебруара 2007. на Филозофском факултету у Београду пред комисијом: проф. др Андрија Веселиновић, ментор, проф. др Татјана Суботин - Голубовић, академик Раде Михаљчић и академик Сима Ћирковић. У септембру 2007. изабран је у звање и на радно место доцента за ужу научну област Историја српског народа у средњем веку са историјском географијом и старословенским језиком. Држи наставу и вежбања на основним студијама; *Србија Немањића и Зета од 13. до 15. века* на мастер студијама; и два курса на докторским студијама: *Српске земље у преднемањићком периоду* и *Документарна писменост у средњем веку*. У раздобљу 2001 – 2010. био је сарадник на пројектима Министарства науке, технологије и развоја Србије (ев.бр.147024). За раздобље 2011 – 2014. године је сарадник пројекта Министарства просвете и науке *Српско средњовековно друштво у писаним изворима* (ев.бр. 177075, руководилац проф. др А. Веселиновић). Члан је редакције следећих научних часописа: *Стари српски архив* (Филозофски факултет у Београду); *Macedonian Historical Review* (Скопље) и *Бока* (Херцег Нови). Од научних организација члан је Одбора Лексикографског одељења Матице Српске, редакционог одбора Српског биографског речника Матице Српске, Хиландарског одбора САНУ и Српског комитета за византологију.

А) ПЕДАГОШКИ РАД, АНГАЖОВАЊЕ У РАЗВОЈУ НАСТАВЕ И НАУЧНО-НАСТАВНОГ ПОДМЛАТКА

Кандидат је континуираним радом са студентима унапредио свој приступ настави, увео нове методе извођења наставе или побољшао оне традиционалне прилагодивши их промењеним условима извођења наставе у болоњском процесу и битно другачијем образовном и социјалном профилу студената историје последњих година. То је утолико већи изазов с обзиром на то да кандидат на основним студијама истовремено држи наставу на почетној и на завршној години студија. У приступу настави кандидат је ставио тежиште на оне методе којима се подстиче укључивање што већег броја студената у рад на часу, развијање њиховог критичког и самосталног мишљења, пре свега кроз тимски рад на унапред задате теме. Кандидат је такође обогатио наставу редовним, годишњим организовањем и

извођењем стручних екскурзија у земљи и иностранству са посетама и теренским радом на значајним историјским локалитетима.

Према резултатима редовних годишњих евалуација види се да је кандидат за свој савестан приступ извођењу наставе и захтевима и потребама студената добио високе оцене од стране студената.

ЕВАЛУАЦИЈА 2010/2011.

Историја српског народа у раном средњем веку 4.68

Зета у средњем веку 4.94

ЕВАЛУАЦИЈА 2009/2010.

Историја српског народа у раном средњем веку 4.72

Зета у средњем веку 5.00

ЕВАЛУАЦИЈА 2008/2009

Историја српског народа у раном средњем веку 4.71

Упоредо са порастом угледа и значаја у научној и наставној заједници кандидат је постепено кренуо да се укључује и у одговорне задатке менторства и учешћа у комисијама на мастер и докторским студијама.

Кандидат од 2004. активно учествује у раду Комисије за библиотеке, на чијем челу се налазио у раздобљу 2007–2009.

Б) ОБЈАВЉЕНИ НАУЧНИ РАДОВИ ОД ИЗБОРА У ЗВАЊЕ ДОЦЕНТА

Од избора у звање доцента кандидат др Ђорђе Бубало је објавио изузетно респектабилан, и по броју и по значају, научни и стручни опус. Изражен квантитативно, он износи 4 књиге, од којих је једна обимна научна монографија, једна књига издање Душановог законика са пратећим студијама, једна коауторска књига и један коауторски уџбеник историје. Поред тога, кандидат је објавио солидан број расправа и чланака у водећим часописима и значајним зборницима. Укупно их је шеснаест. Уз то, објавио је и велики број енциклопедијских јединица које показују и широк обим знања из области средњег века.

І Књиге

1. *Писана реч у српском средњем веку. Значај и употреба писаних докумената у средњовековном српском друштву*, Београд 2009, стр. 353. Предмет истраживања представља документарна писменост, то јест, практична употреба писане речи у свакодневном и разноврсном комуницирању у српском средњовековном друштву. Аутор је показао да Србија ту није заостајала у односу на друга средњовековна друштва и да је чак шта више вешто користила позитивне утицаје Византије, а затим највише преко Дубровника и Котора западне Европе. Основу истраживања чини употреба писаних докумената у политичким, правним, пословним, духовним и приватним односима, тј. оним њеним слојевима који су били писмени и колико – толико образовани. Видови документарне писмености анализирали су кроз њене

најважније чиниоце: владар, црква, властела, градови, дипломатија, приватни послови и судски поступак. Књига је имала леп одјек у научним и културним круговима.

2. *Душанов законик*, Београд 2010, стр. 243. Издање је предвиђено за универзитетску наставу, посебно за студенте историје и права, али исто тако за свакодневни научни рад. Писано је тако да га сасвим добро и корисно може употребљавати и просечно образовани корисник. Ова књига је много више од популарног издања са основним информацијама. Она задовољава неопходна научна сазнања о овом најважнијем правном споменику српског средњег века који спада у ретке европске законике тог доба и ни мало не заостаје за њима, чак је оригиналан у много чему. Иначе, ово сводно издање се састоји од следећих целина: 1) Уводна студија у којој се анализира постанак, начин састављања, значај и судбина рукописа; 2) Детаљни преглед свих сачуваних рукописа Душановог законика; 3) Транскрипција текста законика са најважнијим варијантама; 4) Табела са насловима чланова у свим рукописима старије редакције; 5) Превод законика на савремени српски језик са објашњенима и коментарима. Најважније за нас су прве две целине, а истовремено ауторски допринос на истраживачком плану. Исто тако важна су и објашњења и кометари у петом сегменту. У целини издање је важно у нашој историографији јер се за њим осећала потреба пошто од шездесетих година прошлога века није било новијих издања. Осим тога садржи у себи и савремена достигнућа наше историографије из области Душановог законодавства.

Коауторске су следеће књиге:

3. *Јурисдикција католичке цркве у Срему*, Београд 2010, коаутори Катарина Митровић и Радмила Радић. Кандидатова су поглавља на странама од 13-67, 201 – 226. Књига је иначе настала у склопу арбитраже при Светој Столици по питању надлежности над католицима у Срему, над којима је имао надлежности Ђаковачки бискуп све до распада Југославије. Поводом овог питања аутори су одлучили да средства која стоје на располагању историјској науци прикључе настојањима да се брига о католицима у Републици Србији задржи у целости унутар њених граница. Реконструисана је прошлост хришћанства на овом простору (од 11. века католичке цркве), односно у области Срема, на простору између Дунава и доњег тока реке Саве. При томе је јасно истицан утицај државноправних односа и промена у црквеној јурисдикцији. Ђорђе Бубало је написао одељак о историји хришћанства у Срему од његове појаве до 1526. године, као и завршно поглавље (Епилог), преведено на енглески и италијански, у коме су наведени аргументи за подлагање сремских католика духовној власти Београдског надбискупа.

4. *Историја за 6. разред основне школе*, Клет, Београд 2010, 2011² (коаутор Бранка Бечановић). Уџбеници не подлежу категоризацији ни бодовној вредности, али их овде наводимо јер су важни за педагошки рад кандидата. Ђорђе Бубало је написао сва поглавља из националне историје и историје Византије.

II Чланци и расправе

У протеклом периоду кандидат је објавио велики број расправа и чланака који уз анализиране књиге најбоље сведоче о његовом научном раду. Ради се о 16 расправа и чланака из различитих области српског средњег века. Овде их нећемо све анализирати детаљно, већ само изнети њихов основни садржај и значај.

Прву и најбројнију групу чине чланци који се односе на публикување српске средњовековне грађе, што говори о кандидатовој склоности и афинитету ка фундаменталним истраживањем средњег века. У ову групу спадају и расправе које се односе на дипломатичке и хронолошке проблеме, односно прилоге српском дипломатару. Расправа овог типа има укупно шест: 1) *Почетак треће Дечанске хрисовуље*, Стари српски архив 6 (2007) 69-82. Ради се о издању непознатог до сада почетка најмлађе верзије оснивачке хрисовуље манастира Дечана из 1343-1345, са аренгом, нарацијом и делом пописа житеља села Дечана; 2) *Два прилога о Дечанским хрисовуљама* ССА 6 (2007) 221-231; 3) *Писма владике Герасима Петрановића из заоставштине Тома Поповића у Архиву САНУ*, Бока 27 (2007) 329-351; 4) *Прилози српској дипломатици*, Хиландарски зборник 12 (2008) 69-87. Рад обухвата предлоге решења четири спорна питања из дипломатике: питање повеље кнеза Лазара о Хиландарској болници, датуму издавања хрисовуље Константина Драгаша о поклону војводе Дмитра Хиландару, о потпису деспота Ђурђа на повељи челнику Радичу и препису хрисовуље краља Душана манастиру Св. Јована Претече. 5) *За ново критичко издање трескавичких хрисовуља краља Душана* ССА 7 (2008) 207-229; 6) *Када је велики жупан Стефан Немањић издао повељу манастиру Хиландару?* ССА 9 (2010) 233-241, где се наводе аргументи за издавање повеље 1207/8.

Остале расправе се односе на разне проблеме од првих Немањића па до Деспотовине и касније: 1) *Радослав Сабља* ЗРВИ 44/2 (2007) 459-463; 2) *Угарска и Угари у старим српским летописима*, Српско-мађарски односи кроз историју, Нови Сад 2007, 27-41; 3) *Nicolaus notarius Parserini. Прилог познавању установе номика у средњовековној Србији*, ЗРВИ 45 (2008) 231-241. Анализира се до сада непознати податак о призренском номнику Николи из Которског архива; 4) *Да ли су краљ Стефан Првовенчани и његов син Радослав били савладари?*, ЗРВИ 46 (2009) 201-229; 5) *Јагићев рукопис и приморска редкција Душановог законодавства*, Средњовековно право у Срба у огледалу историјских извора, САНУ, Београд 2009, 121-132; 6) *Хиландарска "свећа" у 19. веку*, Шеста казивања о Светој Гори, Београд 2010, 71-88; 7) *Библиографија радова академика Симе Ђирковића*, ССА 9 (2010) 17-31; 8) *Хиландар и Стонски доходак у 19. веку*, Хиландарски зборник 13 (2011) 83-103; 9) *Поседи српских деспота у одбранбеним плановима краљевине Угарске 1458 и 1459. године*, Пад српске Деспотовине 1459, САНУ, Београд 2011, 229-243; 10) *Титула Вукана Немањића и традиција Дукљанског краљевства*, Ђурђеви Ступови и Будимљанска епархија, Београд 2011, 79-94.

III Лексикографски радови

Вреди овде поменути и лексикографске (енциклопедијске) радове јер их је кандидат у овом периоду доста објавио. Пре свега, сарађивао је у сва три тада

изашла тома *Српског биографског речника* Матице Српске (том III 2007: једна одредница; том IV: четири одреднице; том V, 2011: 16 одредница). Осим тога био је сарадник у изради *Енциклопедије Српског народа*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд 2008, са завидним бројем одредница, укупно 47.

Укупан број бодова у реизборном периоду за наведене радове је 55 (види приложене табеле).

Ц) ЗАКЉУЧАК СА ПРЕДЛОГОМ

Оцењујући научно-истаживачки и педагошки рад доцента Ђорђа Бубала у протеклом реизборном периоду, имајући у виду све што је горе у реферату речено можемо још једном подвући да је он свеукупним радом и квалитетима заслужио да буде реизабран и да одмах после тога буде покренут поступак за његово унапређење. У својој научној области дао је пун допринос развоју историографије и научног рада. Бавио се издавањем и поузданом анализом, стављањем у одређени контекст средњовековних извора и тема које је обрађивао. Према томе, не само формално, него и суштински, стваралачки је заслужио да буде реизабран и у даљем поступку биран у више звање. Ради се о научнику који је дао свој допринос науци заснован на чврстом методолошком приступу и критичкој методи.

Имајући у виду све до сада речено, а поткрепљено доказима, анализом радова и оценама Комисије, која **свесрдно предлаже Изборном већу да поново изабере Ђорђа Бубала у исто звање и покрене поступак за унапређење.**

Чланови Комисије:

Др Андрија Веселиновић, редовни професор

Др Татјана Суботин – Голубовић, ванредни професор

Др Петер Рокаи, редовни професор
Филозофског факултета у Новом Саду